

***A Türr István Gimnázium és Kollégium***

***Helyi tanterve***

# 1. Óratervek

## 1.1. Négyosztályos gimnáziumi óraterv

| Tantárgy neve                             | Heti óraszámok |          |             |          |           |          |           |          |
|-------------------------------------------|----------------|----------|-------------|----------|-----------|----------|-----------|----------|
|                                           | 9. évf.        |          | 10. évf.    |          | 11. évf.  |          | 12. évf.  |          |
|                                           | K.             | Sz.      | K.          | Sz.      | K.        | Sz.      | K.        | Sz.      |
| Magyar irodalom, mozgókép és médiaismeret | 3              |          | 3           |          | 3,5       |          | 3,5       |          |
| Magyar nyelv                              | 1              |          | 1           |          | 1         |          | 1         |          |
| Történelem, társadalomismeret             | 2              |          | 2           |          | 3,5       |          | 3,5       |          |
| Emberismeret, etika                       |                |          |             |          | 1         |          |           |          |
| I. Idegen nyelv                           | 3              | 2        | 3           | 1        | 3         |          | 3         |          |
| II. Idegen nyelv                          | 3              | 1        | 3           | 1        | 3         | 1        | 3         | 1        |
| Matematika                                | 3              |          | 3           |          | 3         |          | 4         |          |
| Informatika                               | 2              |          |             | 1        |           | 1        |           | 1        |
| Bevezetés a filozófiába                   |                |          |             |          |           |          | 1         |          |
| Fizika                                    | 1,5            | 0,5      | 2           |          | 2         |          |           |          |
| Biológia                                  |                |          | 1,5         | 0,5      | 2         |          | 2         |          |
| Kémia                                     | 2              |          | 2           |          |           |          |           |          |
| Földrajz                                  | 2              |          | 2           |          |           |          |           |          |
| Ének-zene                                 | 1              |          | 1           |          |           |          |           |          |
| Rajz                                      | 1              |          | 1           |          |           |          |           |          |
| Testnevelés                               | 2              | 0,5      | 2           | 0,5      | 2,5       |          | 2,5       |          |
| Osztályfőnöki                             | 1              |          | 1           |          | 1         |          | 1         |          |
| Művészetek                                |                |          |             |          |           |          | 1         |          |
| Tánc és drámaismeret                      |                |          |             |          |           |          | 1         |          |
| Érettségire készítő tantárgyak            |                |          |             |          | 4,5       | 2        | 3,5       | 2        |
| <b>Összesen:</b>                          | <b>27,5</b>    | <b>4</b> | <b>27,5</b> | <b>4</b> | <b>30</b> | <b>4</b> | <b>30</b> | <b>4</b> |
| <b>Összesen együtt:</b>                   | <b>31,5</b>    |          | <b>31,5</b> |          | <b>34</b> |          | <b>34</b> |          |

K= kötelező óraszám

Sz= szabadon választható óraszám

Az emelt szintű érettségire készítő tantárgyak közül a matematika, a magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelvek óraszámát a 11. 12. évfolyamon a meglévő órakeret felhasználásával legalább heti 5 óra.

A többi tantárgynál az emelt szintű érettségire felkészítő órák száma heti 4.

## **A modul tantárgyak értékelése és minősítése**

### ➤ Integrált tantárgyak:

Társadalomismeret

beépül a történelem tantárgyba, minősítése a történelem osztályzatában jelenik meg

Mozgóképek és médiaismeret

beépül a magyar nyelv és irodalom tantárgyba, minősítése a magyar osztályzatában jelenik meg

Egészségtan

beépül a biológia tantárgyba, minősítése a biológia osztályzatában jelenik meg

### ➤ Önálló modultárgyak

Hon és népismeret

a 5. és 6. osztályban kevés óraszámossal valósul meg, a tanulók életkori sajátosságai miatt a számszerű értékelést alkalmazzuk

Tánc és dráma

jellegénél fogva számszerűen nem értékelhető

Etika

jellegénél fogva számszerűen nem értékelhető

A számszerűen nem értékelt tantárgyakhoz a bizonyítványba és az anyakönyvbe a „részt vesz” jelzés kerül.

Az önálló modultárgy eredménye nem feltétele az iskolai évfolyam sikeres befejezésének.

## 1.2. A nyolcosztályos gimnázium óraterve

| Tantárgy                                  | Heti óraszámok |            |             |            |           |          |           |          |
|-------------------------------------------|----------------|------------|-------------|------------|-----------|----------|-----------|----------|
|                                           | 5              |            | 6           |            | 7         |          | 8         |          |
|                                           | K.             | Sz.        | K.          | Sz.        | K.        | Sz.      | K.        | Sz.      |
| Magyar irodalom, mozgókép és médiaismeret | 2              | 1          | 2           | 1,5        | 2         |          | 2,5       |          |
| Magyar nyelv                              | 2              |            | 2           |            | 2         |          | 2         |          |
| Történelem, társadalomismeret             | 2              |            | 2           |            | 2         |          | 2         |          |
| I. Idegen nyelv                           | 3              | 1          | 3           | 2          | 3         | 1        | 3         | 1        |
| Matematika                                | 4              | 1          | 3           | 1,5        | 3         | 0,5      | 3         | 0,5      |
| Informatika                               |                |            | 0,5         | 0,5        | 1         | 0,5      | 1         | 0,5      |
| Természetismeret                          | 1,5            | 0,5        | 2           |            |           |          |           |          |
| Fizika                                    |                |            |             |            | 1,5       | 0,5      | 1,5       |          |
| Biológia, egészségtn                      |                |            | 0,5         |            | 1,5       | 0,5      | 1,5       |          |
| Kémia                                     |                |            |             |            | 1,5       | 0,5      | 1,5       | 0,5      |
| Földrajz                                  |                |            |             |            | 1,5       |          | 1,5       | 0,5      |
| Ének-zene                                 | 1              |            | 1           |            | 1         |          | 1         |          |
| Rajz                                      | 1,5            |            | 1           |            | 1         |          | 1         |          |
| Technika                                  | 1              |            | 1           |            | 0,5       |          | 1         |          |
| Testnevelés                               | 2,5            |            | 2,5         |            | 2         | 0,5      | 2         | 0,5      |
| Osztályfőnöki                             | 1              |            | 1           |            | 1         |          | 0,5       | 0,5      |
| Tánc és drámaismeret                      | 0,5            |            | 0,5         |            |           |          |           |          |
| Hon és népismeret                         | 0,5            |            | 0,5         |            |           |          |           |          |
| Etika                                     |                |            |             |            | 0,5       |          |           |          |
| Tanulásmódszertan                         |                | 2          |             |            |           |          |           |          |
| <b>Összesen:</b>                          | <b>22,5</b>    | <b>5,5</b> | <b>22,5</b> | <b>5,5</b> | <b>25</b> | <b>4</b> | <b>25</b> | <b>4</b> |
| <b>Összesen együtt:</b>                   | <b>28</b>      |            | <b>28</b>   |            | <b>29</b> |          | <b>29</b> |          |

K= kötelező óraszám

Sz= szabadon választható óraszám

A kilencedik évfolyamtól az óraszámok megegyeznek a négyosztályos gimnáziuméval.

### 1.3. A nem szakrendszerű képzés

A nyolcosztályos gimnázium alapozó szakaszában, az 5-6. évfolyamon részben szakrendszerű, részben nem szakrendszerű oktatásban részesülnek a tanulók.

A nem szakrendszerű képzésre fordítandó óraszám a kötelező és nem kötelező tanórák 25 % -a, vagyis 7 tanóra. Kiemelt fejlesztési irányok az olvasás-, az írás- és az elemi számolási készség, az elemi rendszerező képesség.

A nem szakrendszerű oktatásra fordítandó tanórák:

#### 5. évfolyamon

|                   |       |
|-------------------|-------|
| magyar            | 2 óra |
| matematika        | 2 óra |
| természetismeret  | 1 óra |
| tanulásmódszertan | 2 óra |

-----  
Összesen: 7 óra

#### 6. évfolyamon

|                  |         |
|------------------|---------|
| magyar           | 2,5 óra |
| matematika       | 2,5 óra |
| természetismeret | 0,5 óra |
| történelem       | 0,5 óra |
| informatika      | 0,5 óra |
| rajz             | 0,5 óra |

-----  
Összesen: 7 óra

A nem szakrendszerű feladatok ellátására meghatározott órakeret tömbösíthető a tantárgyi munkaközösség tervezése szerint. Mivel a fő feladat az, hogy a lemaradó tanulók felzárkóztatását segítse, lehetőség adódik a tehetségek gondozására is ez idő alatt differenciált fejlesztéssel. Mivel a nyolcosztályos gimnáziumban tanuló diákok között nincs nagy képességbeli eltérés, a csoportbontás nem indokolt az 5. osztályban betervezett tanulásmódszertani foglalkozásokon kívül.

### 1.4. A tantárgyak szerepe a tanulói fejlesztésben

- Olvasáskészség fejlesztése  
A nem szakrendszerű képzésben részt vevő valamennyi tantárgy fejlesztő feladata, hiszen még a jobb tanulók esetében is szükség van az olvasástechnika fejlesztésére, hogy a szövegértés jó szintű legyen, ezzel az olvasás élményszerzővé válhasson.
- Íráskészség fejlesztése  
Elsősorban a magyar nyelv- és irodalom tantárgy feladata, de a többi tantárgy nem szakrendszerű tanóráiba is beletartozik. Cél az, hogy az 5-6. osztályban úgy alakítsuk ki az úgynevezett kiírt írást, hogy a személyre vonatkozó jellegzetességek mellett se váljék olvashatatlanná, szétesetté.
- Az elemi számolási készség fejlesztése  
A matematika tantárgy feladata, hiszen ezeknek a készségeknek a kialakítása szükséges a matematika tanításához, biztos elsajátításához. Szükséges, hogy a tanulók 100-as számkörben biztosan végezzék a négy alapműveletet, rutinná váljon a mértékegység-váltás számukra, számírás készségük kialakuljon.

- Az elemi rendszerező képesség kialakítása  
Minden olyan tantárgy kiemelt feladata, melyek részt vesznek a szakrendszerű oktatásban. Képesnek kell lenni tanulóinknak a problémák felvetésére, elsajátított ismereteik felhasználásával azok megoldására. Rendelkezzenek biztos technikákkal, ezek segítségével sikerélményekhez jutnak, melyek ösztönző hatásúvá válnak iskolai feladataik elvégzésére.

#### **Kiemelt figyelmet kell fordítani az alábbiakra:**

- Minden nem szakrendszerű tanórán feladat a tanulók részére az önálló tanulás és a jegyzetelési technikák elsajátítása az adott tantárgy sajátosságainak figyelembevételével.
- Fontos az információszerzés technikájának elsajátítása, az információdömping szelektálási-, a hasznos ismeretek rendszerezési-, az aktív felhasználás képességének kialakítása. A tanulásmódszertani foglalkozás feladata elsősorban a tanulásszervezés kialakítása.
- A kommunikációs képességek fejlesztése fontos, mivel egyre uralkodóbbá válik az írásbeliség, az információs technikák billentyűnyomásokkal megoldott kapcsolata.

#### ***1.4.1 A nem szakrendszerű képzés oktatói***

A nyolcosztályos gimnáziumban a nem szakrendszerű oktatás keretében is tanárok foglalkoznak a tanulókkal. Előny, ha a szaktanár rendelkezik tanítói végzettséggel, de nem feltétel. Elegendő, ha a szaktanárok a pedagógus-továbbképzés keretében sajátítják el a tanulók eredményes fejlesztéséhez szükséges módszereket.

##### ***1.4.1. A nem szakrendszerű képzés megtervezése, megszervezése***

A helyi tanterv alapján elkészített éves tanmenet tervezése előtt, a tanév első hetében magyar és matematika órán a tanárok felmérik tanulóikat az alapkészségekre vonatkozóan. A felmérés eredményének értékelését követően kerül sor a tanmenet megírására, ez alapján kerül sor az egyes fejlesztési terület munkamenetének feldolgozására.

Nem célszerű ezeket a tanórákat külön kezelni a szaktárgyi órától. A nem szakrendszerű képzéshez tartozó tanórák a munkaközösségek által meghatározott elosztásban tömbösítve is bekerülhetnek a tanmenetbe.

A szakrendszerű órától való eltérés jelzésére a tanmenetben és az osztálynaplóban az F jelzést (Fejlesztő) alkalmazzuk.

##### ***1.4.3. A tanulók értékelése a nem szakrendszerű képzésben***

A tanulók a fejlesztő órákon érdemjegyet nem kapnak, hagyományos beszámoltatás nincs. A magyar nyelv és irodalom, a matematika, valamint a tanulásmódszertani foglalkozást tartó tanárok tanulóikról szöveges értékelést készítenek a tanév végén. A többi tantárgyba integrált nem szakrendszerű órák tapasztalatai a tanárok igénye szerint kerülnek be a fenti értékelésekbe. Ezért minden tanév utolsó hónapjában az 5-6. osztályban a nem szakrendszerű órát tartó tanárok megbeszélést tartanak, melyben értékelik a tanulók fejlesztési eredményeit.

#### **1.4.4 Csoportszervezés a nem szakrendszerű képzésben**

A nyolcosztályos gimnázium tanulói összetételét figyelembe véve nívócsoportos elkülönítésre nincs szükség. Előfordulhat azonban, hogy bizonyos tanulóknál egyes fejlesztési területeken szükség van a külön foglalkoztatásra. Ez plusz (tanórán kívüli) órában megoldható a tanév elején betervezett órakeret terhére igazgatói jóváhagyás után.

#### **1.4.5. Tankönyvhasználat a nem szakrendszerű képzésben**

A tanárnak és a tanulóknak nincs szüksége tankönyvre, a tanár egyéni módszerei alapján saját segédanyagokkal, eszközökkel dolgozik.

#### 1.4. Arany János Tehetséggondozó Program előkészítő évének óraterve

| Tantárgy neve           | Heti<br>óraszámok |          |
|-------------------------|-------------------|----------|
|                         | K.                | Sz.      |
| Magyar irodalom         | 2                 |          |
| Magyar nyelv            | 2                 |          |
| Történelem              | 2                 |          |
| Angol nyelv             | 7                 | 1        |
| Matematika              | 4                 | 1        |
| Informatika             | 3                 |          |
| Természetismeret        |                   | 2        |
| Ének-zene               |                   | 1        |
| Rajz                    |                   | 1        |
| Testnevelés             | 2,5               |          |
| Osztályfőnöki           | 1                 |          |
| Tanulásmódszertan       | 2                 |          |
| Összesen:               | <b>25,5</b>       | <b>6</b> |
| <b>Összesen együtt:</b> | <b>31,5</b>       |          |

K= kötelező óraszám

Sz= szabadon választható óraszám

Az előkészítő évet követő négy évfolyamban a négyosztályos gimnáziumi tantervek szerint folyik a képzés.

### 1.5 A nyelvi előkészítő évfolyam óraterve

| Tantárgy                                   | Heti óraszám    |
|--------------------------------------------|-----------------|
| Idegen nyelv (angol vagy német)            | 12              |
| Informatika                                | 4               |
| Tanulásmódszertan, önismeret               | 3               |
| Magyar nyelv és irodalom, nyilvános beszéd | 2,5             |
| Matematika                                 | 2,5             |
| Történelem és társadalomismeret            | 1,5             |
| Természetismeret                           | 2               |
| Testnevelés, egészséges életmód            | 3               |
| Osztályfőnöki                              | 1               |
| <b>Összesen:</b>                           | <b>31,5 óra</b> |

A nyelvi előkészítő évet követő négy évfolyamon a négyosztályos gimnáziumi tantervek szerint folyik a képzés.

Az óratervekhez tartozó tantárgyi tanterveket a központilag kiadott kerettantervek adaptálásával készítettük el.

A középfokú érettségi vizsgák témaköreit a helyi tantervekhez csatoltuk.

## **2. Az iskola tanórán kívüli tevékenysége**

### **2.1. Napközis csoport**

A korábbi gyakorlatot követve napközis foglalkozásokat tartunk az 5-6. G osztályosok részére, amennyiben a szülők az iskola ezen szolgáltatását igénybe veszik.

Több szempontból is fontos ez:

- a tanórák után az ebédeléssel és levezető játékokkal pihenik ki a tanulók, a délelőtti fáradtságot és készülnek fel a délutáni tanulásra
- a különböző iskolából érkező tanulók között a közös szabadfoglalkozás ideje alatt szorosabb kapcsolat alakul ki
- alkalmuk van a gyerekeknek ún. csoportos játékokat (társasjátékokat) játszani
- új ismereteket tanulnak meg – varrás, gyurmázás, virágdíszkészítés stb. szervezett foglalkozás keretében
- tanulási idő alatt segítséget kérhetnek írásbeli és szóbeli feladataik elvégzéséhez
- a délutáni egyéb tevékenységükig tartó időszakokat hasznosan tölthetik.

### **2.2. Tanulószoba**

Tanári felügyelet mellett készülhetnek fel a tanulók a következő tanórákra. Az ebédidő szünetében a szabad játékon kívül szervezett foglalkozás nincs. Szülői igényre indítható.

### **2.3. Szakkörök**

Szakkörök szervezhetők azon tanulók számára, akik az adott szaktárgyból az alapokon túli ismeretekre kívánnak szert tenni, tanulmányi versenyekre ill. felvételi vizsgára készülnek. Mivel a szakkörök száma korlátozott, ezért elsőbbséget élveznek azok a csoportok, melyek munkájukban már hagyományokra építkezhetnek, az adott tantárgyból több éven át születtek versenyeredmények, és az adott tantárgyat az iskola nem emelt szinten tanítja. Ezt figyelembe véve élveznek elsőbbséget a kémia, a kisgimnáziumi matematika, a történelem szakkörök.

### **2.4. Önképzőkör**

Az ismeretszerzés módja a tanári segédlettel történő önképzés az adott szaktárgyakból tanulói kiselőadás, videofilmek szakkönyvek segítségével.

### **2.5. Diáksportkör**

Több célja van:

- A tanulók fizikai képességének, mozgáskultúrájának testnevelés órákon túli fejlesztése, a mindennapos testnevelés megvalósítása;
- A tanulók egészségi állapotának megőrzése, erősítése a mindennapos mozgáslehetőség biztosításával adott esetben könnyített testnevelési módszerekkel;
- Versenyekre való felkészülés biztosítása, a testnevelés szakra készülő tanulók szakmai támogatása.

### **2.6. Művészeti, kulturális körök (énekkar, szavalókör, diákszínjátszó csoport)**

E téren iskolánk komoly hagyományokkal büszkélkedhet, tanulóink sok sikert értek el különböző területeken, kiváló tehetségek nevelődtek ki a több évig tartó közös munka nyomán.

### ***3. Az iskolába való felvétel, a magasabb évfolyamába lépés feltételei***

#### ***3.1. A felvételre jelentkezők elbírálása***

Az **ötévfolyamos gimnáziumba jelentkezők** a felvételi eljárást megelőző egységes központi írásbeli vizsga (matematika és magyar nyelv) és az általános iskola felső tagozata (5., 6., 7., év végi és 8. félévi) tanulmányi eredményének alapján nyernek felvételt. Ez utóbbinál minden tantárgyat figyelembe vesszük. Az írásbeli felvételi vizsga eredménye 50 %-kal, a tanulmányi eredmények átlagából képzett pontszám szintén 50 %-kal számít a felvételi összpontszámba.

Az **Arany János Tehetséggondozó Programba jelentkező** tanulók önkormányzatának pályázatot kell benyújtania az intézménybe. A pályázati egységcsomag az iskolában és a Nemzeti Erőforrás Minisztérium honlapján ([www.nefmi.gov.hu](http://www.nefmi.gov.hu)) is elérhető. A felvétel elbírálásakor a tanulmányi eredményt, a szociális hátrányt valamint az országosan egységes tehetségbeválogatáson szerzett minősítést és az egységes központi írásbeli (matematika, magyar nyelv) eredményét vesszük figyelembe.

Mindkét képzésre vonatkozóan a részletes felvételi követelményeket, illetve a vizsgázók teljesítményének értékelését a felvételi tájékoztató tartalmazza, amely megtalálható az iskola honlapján.

A **nyolcévfolyamos gimnáziumba jelentkezők** felvételéről a tanulmányi eredmény alapján döntünk.

#### ***3.2. Intézménybe való felvétel magasabb évfolyamon***

A tanuló a család lakhelyváltozása, vagy más egyéb ok esetén átvételét kérheti az iskola igazgatójától. Az igazgatói hozzájárulás esetén a felvett tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie, amennyiben a küldő és a fogadó iskola tantervében, óratervében eltérés tapasztalható. Tananyageltérés esetén az igazgató a szaktanárral egyetértésben folyamatos felzárkózásra adhat engedélyt.

A tanuló a tanév végén megfelelő indokkal és szülői beleegyezéssel kérheti átlépését az iskolán belül más tanulócsoportba. Az igazgató az engedélyt az érintett osztályfőnökök és a szaktanárok egyetértésével adja meg. Az eltérő óraszámok, tananyagbeli különbségek miatt a tanuló különbözeti vizsga letételére kötelezhető.

#### ***3.3. A magasabb évfolyamba lépés feltételei***

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló az igazgató engedélyével a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A követelmények a tantárgyi tantervekben kerülnek megfogalmazásra.

## 4. *A tanulók ellenőrzése, értékelése*

A tanulói ellenőrzést és értékelést beillesztjük a teljes nevelési-oktatási folyamatba, tanáraink egységes követelmények szerint bírálják el a tanulók felkészültségét.

A tantárgyi tudás ellenőrzése szóban vagy írásban történhet, szaktanáraink ügyelnek arra, hogy e kétféle számonkérés megfelelő arányban legyen egymással. A nagyobb tantárgyi egységek mindig ellenőrzéssel zárulnak le.

A tanulók egyéb feladatait is folyamatosan ellenőrizzük.

### 4.1. *Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje*

Az iskolai beszámoltatások jelenlegi formái a hagyományok és az új lehetőségek nyomán jöttek létre. Hagyományos módon a tanár óra elején lediktálja a feladatsort, a tanulók azt megoldják, kidolgozzák. Az utóbbi időben több tanár szövegszerkesztő segítségével készített feladatlapot visz be az osztályba.

A dolgozatok típusa (teszt, esszé, rajz, táblázat stb) függ a tantárgytól illetve az azt tanító pedagógustól. Az egy munkaközösségben tanító tanárok írásbeli beszámoltatási szokásai nagyban hasonlítanak egymáshoz, de ez nem feltétlenül elvárt.

- A témaegységeket témazáró dolgozattal zárják le.  
A témaegységeken belül kisebb anyagrészekből írásbeli dolgozat írására kerülhet sor.  
Tanórákon írásbeli feleletre is van lehetőség, ügyelnek arra, hogy az írásbeli felelet mellett hasonló mértékben kerüljön sor szóbeli számonkérésre is.
- Az írásbeli számonkérés idejéről és témájáról a tanár előre tájékoztatja a tanulókat (ez nem vonatkozik az írásbeli feleletekre)
- A dolgozatok értékelése a szaktanári gyakorlatnak megfelelően történik, de a tanár köteles tájékoztatni a tanulókat a dolgozatírás előtt az értékelés szempontjairól. Elvárt, hogy a tanár érthetően tüntesse fel a dolgozaton az érdemjegy mellett az esetleges tévedéseket, hiányosságokat, hogy a tanuló és szülő értse, mi alapján történt az adott minősítés.
- Minden írásbeli produktum érdemjegye bekerül a naplóba. Javító írásbeli munkára a tanulóval történő egyeztetés nyomán sor kerülhet, de a javító érdemjegy nem törölheti az előzőt.
- Minden tanárnak ügyelnie kell arra, hogy a tanuló egy tanítási napon két dolgozatnál többet ne legyen köteles írni. A dolgozatot bejelentő tanárt a tanulók figyelmeztetik, ha már az adott napra két írásbeli jegyzésre került (az írásbeli feleltetés nem számít dolgozatnak, tehát előre nem kell bejelenteni).
- A félévi és az év végi osztályzatok kialakításánál az érdemjegyek súlyozása attól függ, hogy az milyen mennyiségű anyagra való felkészülést mér.
- A dolgozatot javító tanár két héten belül kijavítja és kiadja a dolgozatot a tanulóknak.

Az iskola vezetése alkalmanként ellenőrzi az írásbeli beszámoltatást, melynek eredményét beépíti a pedagógiai munka értékelésébe. Az ellenőrzés területét, módját az éves ellenőrzési tervben fogalmazzák meg.

#### **4.2. A tanulmányi munka értékelésének alapelvei**

Az értékelés mindig személyre szóló, tárgyyszerű és az iskolai követelményrendszerre épül. Fontosnak tartjuk, hogy ösztönző hatással legyen a tanulókra, ne legyen fegyelmező jellege.

A szóbeli ellenőrzés minősítése mellett a tanár rövid, lényegre törő értékelést ad. Célszerű, ha a tanuló értékeli saját feleletét, ez fejleszti a tanulói önértékelést. A többi tanuló is bevonható a felelet értékelésébe, ezzel fejlődik értékelési technikájuk.

Az írásbeli ellenőrzés történhet teszt vagy esszé segítségével. A tesztírás előnye, hogy objektív értékelést tesz lehetővé, a feladatok összeállítása aszerint valósulhat meg, hogy mennyire részletes információra van szükség a tanulók tudásáról. Esszé típusú számonkérést akkor alkalmaz a tanár, ha a tanulótól kreatív, egyéni válaszokat akar kapni, ha a tudást vagy a problémamegoldást akarja vizsgálni.

##### A tanári értékelés követelményei:

- legyen tárgyyszerű, ne tükrözze a tanár hangulatát, érzelmeit, legyen független a tanuló korábbi eredményeitől
- legyen megbízható, ugyanarra a tudásra mindig ugyanazt az osztályzatot kapja a tanuló
- a kapott osztályzat mögött a neki megfelelő tudásfedezet álljon

A szaktanárok a tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások, mulasztások következményeit, a pótlási, javítási lehetőségeket.

#### **4.3. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai**

Az otthoni feladatok meghatározásához figyelembe kell venni a tanulók terhelhetőségét, hiszen egy diáknak napi 5-6 tanórára kell felkészülnie, ugyanakkor egészségének megőrzéséhez szükség van pihenésre, sportolásra, aktív szórakozásra is. A szaktanároknak ügyelnie kell az alábbiakra:

- A következő tanórára feladott szóbeli házi feladat minden esetben előkészített legyen, kerüljön sor a tanórán az adott anyagrész megtárgyalására, megértésére.
- Érje el a szaktanár a szóbeli és az írásbeli számonkérések gyakoriságával, hogy tanítványai óráról órára tanuljanak, mivel az esetleges elmaradásokat utólag nehéz bepótolni.
- Törekedjen arra, hogy az elsajátítandó tananyag mennyisége optimális, a tanórák között megfelelően szétosztott, feldolgozása viszonylag egyenletes ütemű legyen.
- A matematika, az idegen nyelvek és a reál tantárgyaknál a rendszeres írásbeli házi feladat segíti a tananyag elsajátítását. A többi tantárgynál időnként fordulhat elő írásbeli házi feladat. Vigyázni kell arra, az írásbelivel kiegészített házi feladat ne terhelje meg túlzottan a tanulót.
- Amennyiben hosszabb lélegzetű írásbeli dolgozat feladására kerül sor, értesse meg a tanár tanítványaival azt, hogy az ilyen típusú feladatra nem az utolsó délután kell felkészülni, hanem a felkészülési időt tervszerűen kell beosztani.
- A szaktanár minden esetben ellenőrizze az írásbeli házi feladatokat.

Összegzésül: minden szaktanár ügyeljen arra, nem az ő tantárgyát tanítják egyedül a középiskolában.

#### **4.4. A tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának elvei**

Iskolánkban a nevelési elvek gyakorlása közben jelentős szerepet töltenek be a jutalmazás és fegyelmezés különböző és kellő pedagógiai mérlegeléssel alkalmazott formái. Ennek megfelelően iskolánkban dicséretet adhat, illetve kezdeményezhet az illetékes szaktanár, az osztályfőnök, az igazgató, a diákönkormányzat munkáját segítő tanár, az iskolai diákönkormányzat. A dicséret adható tanév közben illetve a tanév végi osztályozó értekezleten.

##### **4.4.1 A jutalmazás elvei**

- Jutalomban részesülhet az a tanuló, aki
  - kiemelkedő teljesítményt nyújt minden tárgyból, emellett több tantárgyi dicsérete van,
  - példamutató, kimagasló kötelességgel végzi munkáját,
  - osztálya, illetve az iskola érdekében több éves vagy kiemelkedő közösségi munkát végez,
  - szellemi vagy kulturális versenyen elismerést szerez az iskolának,
  - kimagasló sporteredményt ér el, és tanulmányi munkájának végzésében képességeinek megfelelő teljesítményt nyújt.
- A legmagasabb szintű kitüntető elismerésnek tekinthető a CUM LAUDE éremmel történő elismerés. Ezt kaphatja az a tanuló, aki éveken keresztül az országos tanulmányi versenyeken kiemelkedően szerepelt. A díj odaítéléséről a tantestület dönt.
- Magas szintű elismerést kap az a tanuló, vagy tanulócsoporthoz, akinek nevét és teljesítményét az iskolai érdemkönyvbe bejegyezzük. A bejegyzésről szóló oklevelet a tanulónak a tanévzáró ünnepélyen az iskola nyilvánossága előtt nyújtja át az igazgató. Az érdemkönyvi bejegyzést kezdeményezheti minden tantestületi tag az osztályozó konferencián.
- Abban a rendkívüli esetben, ha valamely szempontból jutalmazásra, dicséretre érdemesült tanulónk súlyos magatartási, fegyelmi vétséget követ el az adott szorgalmi időben, a konkrét pedagógiai szituáció alapján kell mérlegelni a dicséret illetve a jutalmazás tényét.

##### **4.4.2. Elmarasztalás**

A tanulót kötelességének elmulasztása vagy helytelen magatartása esetén figyelmeztetni, az ismételt hiányosságok, magatartási problémák esetén felelősségre kell vonni. A felelősségre vonás formája azonban nem lehet megalázó és emberi méltóságot sértő. Az elmarasztalást nevelői tapintattal, önuralommal, türelemmel, a tanuló egyéniségének, életkori sajátosságainak és körülményeinek mérlegelésével kell minden esetben alkalmazni.

- A fegyelmező intézkedések szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói szinten történnek a törvény, az érvényes rendeletek figyelembe-vételével.
- A tanulóval szemben ugyanazért a kötelességszegésért, mulasztásért csak egy fegyelmező intézkedés alkalmazható.
- Abban az esetben, ha tanuló az iskola épületében, felszerelésében rongálást végez, az okozott kárért anyagi felelősséggel tartozik, mely fegyelmi felelősséggel is párosul.

#### **4.5. A magatartás és szorgalom értékelésének szempontjai**

##### ***Alapelvek***

A magatartás és szorgalom értékelésekor kiemelt fontosságúak az alábbiak

- az értékelés legyen mindig személyre szabott
- segítse a tanuló önismeretének a fejlődését
- segítse az iskola oktatási és nevelési céljainak elérését
- a tanuló iskolai vagy azzal összefüggő tevékenységére vonatkozzon

##### ***A magatartás és a szorgalom értékelésének módja***

Az osztályfőnök összegzi az osztály és a kollégák javaslatait. Kérdésként az osztályfőnök az osztályozó konferencia segítségét kérheti. Végleges döntést az osztályfőnök hoz. A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén az osztályzattal minősítjük. Az év végi minősítés egész tanévre szól.

##### ***A magatartás értékelése***

- A közösséghez való viszony megítélése  
a diáktársakkal és az iskola alkalmazottaival kialakított kapcsolat beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének elősegítése  
a tanuló viselkedése az iskolához kapcsolódó tevékenység során
- A munkafegyelem megítélése  
a tanórai munkához való hozzáállás  
megbízatásainak ellátása  
indokolatlan késés és hiányzás
- A tanuló aktivitása a feladatvállalásokban
- Az esetleges fegyelmi büntetés(ek) figyelembe vétele

##### ***A szorgalom értékelése***

- A képességeknek megfelelő munkavégzés  
a tudás megszerzésének igénye  
fegyelmezett, aktív tanórai tevékenység
- Tanulmányi versenyeken, pályázatokon való részvétel, eredményességre való törekvés
- Tantárgyakhoz kapcsolódó többletfeladatok vállalása

#### **Az értékelés módja**

##### **Magatartás**

##### ***Példás***

Tisztelettel, előzékeny, pontos, megbízható. Kezdeményező, pozitív irányban együttgondolkodó társaival. Részt vesz iskolai, és ha megbízzák iskolán kívüli szereplésen. Közösséghez való viszonya példás.

Hiányzásai megalapozottak. Késése, igazolatlan hiányzása nincs. Az órai viselkedésével nem zavarja társait és az órai munkát. Ügyeleti és hetesi munkáját kifogástalanul végzi. Félévi értesítőjében és év végi bizonyítványában nincs elégtelen osztályzat.

### *Jó*

Udvarias, átlagos viselkedésű, nem utasítja vissza a munkát. Kismértékben, ritkán vét a házirend ellen. Társai jó kezdeményezéseit támogatja. Külseje, öltözete nem hivalkodó. Hiányzásai indokoltak, igazolatlan órája nincs (maximum 3 késés egy évben). Egy osztályfőnöki figyelmeztetés lehet.

### *Változó*

Viselkedése az iskolában és nyilvános helyeken (utcán, iskolán kívüli rendezvényeken) kifogásolható. Felszerelését gyakran otthon hagyja vagy egyáltalán nincs. A házirend szabályait többször megszegi.

Igazolatlan hiányzása van. (mindegy, hogy melyik félévben!) Osztályfőnöki intője, igazgatói figyelmeztetése van.

A szaktanár köteles az osztályfőnökkel minden igazolatlan óra naplóba való beírás előtt egyeztetni. Az igazolatlan órát az osztályfőnök írja be.

### *Rossz*

Gyakori súlyos kifogások merülnek fel viselkedése ellen. Munkavégzésében hanyag, bomlasztó véleményével zavarja az osztályközösség kialakulását. Sorozatosan vét a házirend szabályai ellen. Cinikus, akadályozza társait a munkavégzésben.

Igazolatlan hiányzása napokban mérhető. Igazgatói megrovásban részesült. Fentiektől kivételes esetekben lehet eltérni, ha a tanuló pozitív változáson ment át. Ezt, az osztályozó konferenciának kell mérlegelnie az osztályfőnök javaslatára.

## **Szorgalom**

### *Példás*

Képességeinek megfelelően végzi munkáját, tudása maximumát nyújtja feleleteiben, dolgozataiban, egyenletes teljesítményt nyújt. Versenyeken indul, pályázatokon vesz részt. Érdeklődése valamelyik tantárgyból átlagon felüli. Szívesen vállal különmunkát. Órákon aktív.

### *Jó*

Teljesítménye egyenletes, képességeinek megfelelően végzi otthoni- és iskolai munkáját. Mindent megtesz az eredményesebb felkészülés érdekében. Rendszeresen készül az órákra, de vállalásainak teljesítésében néha pontatlanságok jellemzik.

### *Változó*

Teljesítménye hullámzó, erőfeszítésekre nem mindig hajlandó. Pontatlan, feladatait rendszertelenül végzi. Változó a szorgalom akkor is, ha már egy tárgyból elégtelen érdemjegye van.

### *Hanyag*

A tanuláshoz való viszonya rossz. Tanulmányi munkájában rendkívül passzív. Teljesítménye elmarad képességei mögött. Rendszeresen kibúvókat keres a munka alól. Bizonyítványában illetve félévi értesítőjében több tárgyból elégtelen osztályzata van.

## **5. A tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei**

### **5.1. Tankönyvválasztás**

A tankönyvpiacon ma bőséges a kínálat, nem könnyű a helyzete annak a pedagógusnak, aki a legmegfelelőbb tankönyv kiválasztására törekszik.

#### ***A szaktanár könyvválasztásának szempontjai***

A tankönyv

- segítse elő a helyi tantervben szereplő követelmények teljesítését
- tegye lehetővé, hogy a tanár egy meghatározott tananyag feldolgozására olyan módszert válasszon, amelyet a legmegfelelőbbnek tart
- megfelelő ismeretanyagot tartalmazzon, legyen szemléltető, magyarázó
- legyenek olyan elemei, melyek elősegítik a gyakoroltatást, a készségfejlesztést, a gyakorlati alkalmazást
- ösztönözze a tanulókat az önálló gondolkodásra, önellenőrzésre, önképzésre
- legyen tetszetős, tartós
- ne legyen túl drága

A tantárgy tanításához szükséges tankönyv kiválasztása a munkaközösség feladata. Ha nincs munkaközösség, a szakos tanárok megegyeznek a tanterv teljesítéséhez legalkalmasabb tankönyvben. A szülőket a szülői értekezleten tájékoztatja az osztályfőnök az alkalmazni kívánt tankönyvekről, s kikéri véleményüket.

### **5.2. Tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztása**

A hagyományos taneszközök mellett az utóbbi években jelentős szerepet kapott a videofilm és a számítógép a tantárgyak oktatásában. Nem szerencsés azonban mindent a legmodernebb technikával szemléltetni, célravezetőbb, ha a tanítandó tananyag határozza meg a használandó taneszközt.

#### ***A pedagógus eszközválasztásának alapelvei***

- Mikor indokolt a tárgyi szemléltetés, a makett, a modell? Akkor, ha a konkrét valóság tárgya bemutatható, könnyen hozzáférhető. (pl. csontváz, anatómiai modell)
- Állóképi szemléltetés eredményes akkor, ha a téma nem igényel háromdimenziós bemutatást, ha nem kell láttatni mozgástevékenységet (falikép, fotó, rajz, dia)
- Auditív információhordozók használata megfelelő akkor, ha szóbeli közlésre, zenére kíván támaszkodni a szaktanár (pl. előadóművész szavalata, idegen nyelvi szöveg hallgatása)
- Mozgóképi szemléltetés – videofilm – alkalmazása akkor célravezető, ha a mozgást eseményszerűen, az ismereteket valósághűen kívánja bemutatni a tanár.

A számítástechnika egyre nagyobb teret nyer, elsősorban az idegen nyelvek oktatásában. A nyelvi labor hamarosan nélkülözhetetlen segédeszközzé válik a kommunikációra alapozott nyelvi képzésnek. Szívesen vennénk, ha mód lenne kialakítására iskolánkban is.

A nyelvoktatáson kívül számos oktatóprogram segíti a matematika, fizika, irodalom és egyéb közismereti tantárgyak oktatását, melyeket alkalomadtán célszerű felhasználni, de vigyázni kell a szemléltetés módszereinél a helyes arányok betartására.

A pedagógus fő eszköze továbbra is az emberi nyelv, a megfelelő kommunikáció, a tanári egyénisége.

## 6. *A tanulók fizikai állapotának mérése*

A fizikai teherbíró-képesség mérése biztosítja a tanulók fizikai állapotának megítélését, a megadott követelményekhez való viszonyítást. Lehetővé teszi az esetleges hiányosságok tudatos felszámolását, az egyénre szabott edzésintenzitás korszerű megválasztását. A rendszeres, időszakos ellenőrzés segíti a fejlesztő munkát, lehetőséget ad a hibák kiküszöbölésére.

A fizikai állapotmérés során a tanulók szembesülnek saját eredményeikkel, fejlődik önismeretük, önértékelésük, akaraterejük. Fontos, hogy a tanulók ismerjék meg a számukra kitűzött célt és azok elérésének módját, hogy érdekelté váljanak a saját fizikai állapotuk karbantartásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátításában.

Iskolánkban a „Mini” Hungarofit módszert alkalmazzuk, mely tesztrendszer a terhelhetőséggel/egészséggel összefüggő fittség műszerek nélküli objektív mérésére fejlesztették ki.

### A rendszer méri és értékeli:

- az optimális testtömeget és az attól való esetleges eltérést
- az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionálási képességeket:
  - az aerob kapacitást
  - a leggyakrabban használt izomcsoportok erejét

### A vizsgálat feladatai:

1. Aerob, vagy alap-állóképesség mérése:
  - Cooper-teszt vagy
  - 2000 m-es síkfutás
2. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése:
  - helyből távolugrás páros lábbal
3. A vállövi- és a karizmok erő-állóképességének mérése:
  - mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás, folyamatosan kifáradásig
4. A csípőhajlító és a hasi izmok erő-állóképességének mérése:
  - hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig
5. A hátizmok erőálló képességének mérése:
  - hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig

## **7. Az intézmény rendszeres támogatói**

### ***Türr Alma Mater Alapítvány***

Alapították a Türr István Gimnázium 1971-ben végzett 4.a osztályos tanulói. Az Alapítvány tárgyi eszközök vásárlásával segíti a pedagógusok oktató munkáját, támogatja a jó tanulmányi eredményt elérő szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat.

### ***Megújuló Türr Alapítvány***

Alapította Türrös öregdiákok Egyesülete 1991-ben. Az Alapítvány támogatja a 8 osztályos gimnáziumi oktatást, segíti a képzés tárgyi és szellemi feltételeinek kialakítását, az iskola kiadványainak megjelentetését.

### ***Türrös Öregdiák Egyesület***

Alakult 1991-ben. Az egyesület biztosítja a jó eredményt elért tanulók tanév végi megajándékozását szolgáló jutalomkönyveket.

## Érvényességi rendelkezések

Jelen pedagógiai program határozatlan érvényű.

A pedagógiai programot négyévenként értékeli és felülvizsgálja a tantestület.

Következő felülvizsgálat ideje: 2012. tavasza

A pedagógiai program módosítható

- ha új képzésforma kerül elfogadásra az intézményben
- ha egy meglévő képzési forma szűnik meg az intézményben
- ha lényeges változás következik be az oktató nevelő célokban
- és minden egyéb esetben, ha a tantestület nagyobb csoportja javasolja
- a pedagógiai program nyilvános, teljes terjedelmében olvasható az iskola honlapján

példányai megtalálható: iskolai könyvtár

igazgató iroda

a nevelési terv megtalálható: a tanári szobákban, igazgatóhelyettesi irodában

a nevelési terv rövidített kivonatát megkapja az iskolába beiratkozó valamennyi tanuló

# Tartalomjegyzék

|                                                                                                      |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1. ÓRATERVEK</b>                                                                                  | <b>1</b>  |
| 1.1. Négyosztályos gimnáziumi óraterv                                                                | 1         |
| 1.2. A nyolcosztályos gimnázium óraterve                                                             | 3         |
| 1.3. Arany János Tehetséggondozó Program előkészítő évének óraterve                                  | 7         |
| 1.4. A nyelvi előkészítő évfolyam óraterve                                                           | 8         |
| <b>2. AZ ISKOLA TANÓRÁN KÍVÜLI TEVÉKENYSÉGE</b>                                                      | <b>9</b>  |
| 2.1. Napközis csoport                                                                                | 9         |
| 2.2. Tanulószoza                                                                                     | 9         |
| 2.3. Szakkörök                                                                                       | 9         |
| 2.4. Önképzőkör                                                                                      | 9         |
| 2.5. Diáksportkör                                                                                    | 9         |
| 2.6. Művészeti, kulturális körök (énekkar, szavalókör, diákszínjátszó csoport)                       | 9         |
| <b>3. AZ ISKOLÁBA VALÓ FELVÉTEL, A MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI</b>                         | <b>10</b> |
| 3.1. A felvételre jelentkezők elbírálása                                                             | 10        |
| 3.2. Intézménybe való felvétel magasabb évfolyamon                                                   | 10        |
| 3.3. A magasabb évfolyamba lépés feltételei                                                          | 10        |
| <b>4. A TANULÓK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE</b>                                                          | <b>11</b> |
| 4.1. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje                                              | 11        |
| 4.2. A tanulmányi munka értékelésének alapelvei                                                      | 12        |
| 4.3. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai | 12        |
| 4.4. A tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának elvei                                             | 13        |
| 4.4.1 A jutalmazás elvei                                                                             | 13        |
| 4.4.2. Elmarasztalás                                                                                 | 13        |
| 4.5. A magatartás és szorgalom értékelésének szempontjai                                             | 14        |
| Alapelvek                                                                                            | 14        |
| A magatartás és a szorgalom értékelésének módja                                                      | 14        |
| A magatartás értékelése                                                                              | 14        |
| <b>5. A TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI</b>                     | <b>16</b> |
| 5.1. Tankönyvválasztás                                                                               | 16        |
| A szaktanár könyvválasztásának szempontjai                                                           | 16        |
| 5.2. Tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztása                                                 | 16        |
| A pedagógus eszközválasztásának alapelvei                                                            | 16        |
| <b>6. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE</b>                                                       | <b>18</b> |
| <b>7. AZ INTÉZMÉNY RENDSZERES TÁMOGATÓI</b>                                                          | <b>19</b> |
| Türr Alma Mater Alapítvány                                                                           | 19        |
| Megújuló Türr Alapítvány                                                                             | 19        |
| Türrös Öregdiák Egyesület                                                                            | 19        |